

หัวล้านไม่มีผม
เตรียมเอาหัวไว้
คนแก่เดินไม่ไหว

พี่สาวหัวให้
น้ำมันในจาน
คนห้อมล้อมมากมายเอ๋ย

□ □ □

บุญ เกะทิง เกะทา
อาตะ ซาโง มอและ

คือลอ คาแล ปาคี
อาแบ ลือกะ ฮาคี

คำแปล

นกกระทิงนกกระทา
ผมมวยน้องสวย

ไซในข้าวเปลือก
พี่ชายคิดใจเอ๋ย

□ □ □

บุญ เกะทิง เกะทา
ญาโมะ กาเมะ ลีจา
ซีเซ ลีปะ ปานน
ซาเกะ ฮาคี ออแญ บุญแ

คือลอ คาแล บาเต
ซูโทะห์ กะแวง ซีเซ
คุดง กือคา จินอ
นะบวระ คีโย ออแญ บือตึนอ

คำแปล

นกกระทิงนกกระทา
ผมพี่แะยุ่ง
หัวเกล้าผมเบบง่าย
เจ็บใจแม่หม้าย

ไซในขันน้ำ
ให้พี่ช่วยหัว
ไปตลาดคนจีน
จะทำอะไรเขาก็เป็นหญิงเอ๋ย

☆ ☆ ☆

บุญ กูแะ มาตี ตอฆะตง
เปลี่ะ เปลี่ะ อาตะ ป้อปาดง

มาตี ตอสะละ จาแป้ ตาง
อามอ เนาะ อุละ อาตะ เนาะ ค้อง

คำแปล

นกกุแวงห้อยอยู่

ตายบนหลังคากระท่อม

น้องจงคบมือให้เข้ากับกลอน

ฉันจะกล่อมให้น้องฟังเออ

(บุดูง กุแวง เป็นนกชนิดหนึ่ง ไม่มีคำแปลเป็นภาษาไทย จึงเรียก นกกุแวง)

□ □ □

บุดูง แกแนะ แกแนะ

โตะ ตี ปองฮง ปาละฮี่

บ้อแซ คาร์โตะ แนแนะ

ฉาแง อาแมะ ฮอแล มาละฮี่

คำแปล

เจ้านกน้อยเออ

เกาะที่ต้นกะพ้อ

ปู้ย่าตายายสอนไว้ว่า

อย่าเอาเยี่ยงอย่างคนเกียจคร้านเออ

บุดูง ชิริเนะ บูลู บือชีนา

อาเนาะ กรากอ คาแล ยือรามิง

ชะกาลี ตีละ บือราฮอ เนาะ กือนา

อามอเนาะตีมือ เตาะ บือรานิง

คำแปล

นกแก้วขนขาววิบ

ลูกนกปากะในกองฟาง

มองแวบเดียวคล้ายระรู่จัก

ฉันเองไม่แน่ใจนักเออ

(อาเนาะ กรากอ เป็นนกชนิดหนึ่ง ทางภาคใต้เรียกว่า นกปากะ)

□ □ □

บุดูง ปาตี ตือร้อบัง สกาวัน

ตือองะ สือโกร์ อาตัส ปูฮง ยาตี

ลากี อีนี้ ลีเตาะ บือจาบัน

จากปี ตี มูโตะ ลาเอ็ง ปาคา ฮาตี

คำแปล

นกพิลาปฝูงหนึ่งบินมา

ตัวหนึ่งเกาะที่ต้นกำมู

ผัวเอยด้นหลายแจกแปลกหู

ปากกับใจคตู่คู่มิตรอง

☆☆☆

มูถุง ปาด คีอริบั้ง สกาวัน
ลาเกี อี่นึ ตีเตาะ บือจบัน

ตือองะ สือโกรี อาตตี ปังซง ยาด
จากปี ตี มูโละ ตาเอ็ง ปาดดา ยาด

คำแปล

นกกระจอกเอย
ตุ๊กจ่าอย่างร้องให้วันทศ

นกกระจอกกินข้าวเปลือกหมก
แม่จกจ้อไปหาข้าวเอย

มูถุง ปูนา แกออ ลือบะ
ตะยุ ตุนา ตาเราะ กือบะ

มาตี ตะละ แดแฮ กาญ
เมาะ เนาะ อุละ แม่ตีโด บือราดู

คำแปล

นกเป็ดน้ำทางตก
เบ้าปีลีซอ

ตายคาถึงไม้
แม่จะกล่อมให้เจ้านอนเอย

มูถุง ปตาโคะยี่ กือบือเขาะ แมเตาะหี่
ตะเตาะ โต๊ะ ตีเตาะ บูละยี่ มากัน กือคาเราะ

มูถุง มะระปาดี คีอริบั้ง สกาวัน
บิลอ มาตี ตูบั้ง โอรัง

คำแปล

นกหัวขวานหมวกแดง
กำพร้าวูปและย่าจิ้งจอกออก

นกพิลาปบินเป็นฝูง
เวลาตายก็ต้องพึ่งคนอื่น

บูวะ ปาดี เตาะ ยาดี ปาดี
บูวะ ลาฉี่ เตาะ ยาดี ลาฉี่

ยาดี บูงอ ตาแล
ยาดี กาเซะยี่ ซาแฮ

คำแปล

ปลุกข้าวไม่เป็นข้าว
ทำแล้วทำเล่า

มากลายเป็นคอกหมูัก้า
ยังรักจะทำต่อไปเอย

บวระ ปาด^๔ เตาะ ยาด^๔ ปาด^๔
 บวระ บุด^๔ เตาะ ยาด^๔ บุด^๔

มาร^๔ เนาะ ยาด^๔ ชับงอ ลาลัง
 ลือปะฮ^๔ ซือโอรัง โอรัง ปูลอ

คำแปล

ปลูกข้าวไม่เป็นข้าว
 ทำดีไม่ได้ดี

มากลายเป็นคอกหมูำคา
 คนแล้วก็คนเล้าไม่ได้ผล

บวระ ปาด^๔ เตาะ ยาด^๔ ปาด^๔
 บวระ ลาม^๔ เตาะยาด^๔ ลาม^๔

ยาด^๔ บุงอ ลาแล
 ยาด^๔ กาเซฮ^๔ ซาแบ

คำแปล

ทำนาไม่เป็นข้าวให้เห็น
 ฝ่ำเพียรทำอย่างคังคา

กลับกลายเป็นคอกหมูำคา
 ไม่อึกหนาระฮาใจ

บวเวะฮ^๔ บราแง มาเซาะ แมเงาะห์
 ลูกอ ตาแง บือดาเงาะฮ^๔ แมเงาะห์

บวเวะฮ^๔ กลลาด^๔ ดาลัม ปราฮู
 ลูกอ ฮาตี ซาปอ เตาะ ตาฮู

คำแปล

ลูกกอกสุกแคง
 แผลงที่มีมือเลือกแคงไหล

ผลบอนโนเรือ

แผลงที่ใจมองไม่เห็น

(ลูกกอก มีผลและเนื้อข้างในเหมือนเกล็ดค้เมืองจีน แต่มีขนาดเล็กกว่า นิยมเอามาคั่วกิน
 รสชาติอร่อยไม่แพ้เกล็ดค้ มีมากทางภาคใต้ ผลเป็นฝัก ภายในฝักมีลูกกอกเป็นเม็ดค้ ที่เอา
 มาคั่วนั้น เป็นเม็ดค้ที่แตกจากฝักแล้ว เปลือกและเนื้อคล้ายเกล็ดค้มากที่สุด)

แบะ แบะ กาเม็ง
 ค็อมู คิวี ซูเม็ง

กาเม็ง มาแก นากอ
 วะ บอด^๔ กอบ้อ

คำแปล

แพะเอยแพะ

แพะกินมะละกอ

เจอสตางค์ป็น

เอาไปซื้อกาแฟได้เอย

☆☆☆

ป

ปราศู กอและ บลาซา บาเกาะ

ซาระ มูวะ อีแก ตานง

ม็อยาโง ฆอและ ดูแบ ต้อเกาะ

ซ้อปอ ปุขุ มัส มะแซ กาลง

คำแปล

เรือกอและแล่นไปบางกอก

บรรทุทุกปลาโคกจนเพียบหนัก

ผมมวยระท้ายทอยงามเด่นนัก

เหมือนสร้อยปักแซ่ในหม้อทองเอย

□ □ □

ป่าฉี่ ป่าฉี่ ตาแน กูแหว

นาตี บ้อคูฉี่ ตะเคาะ บ้อคูฉี่

ป่าฉี่ ป่าฉี่ นาตี คีซาแล

นาตี มาถึ ตะเคาะ มาถึ

คำแปล

เข้าเข้า ปลุกต้นเตย

คอยหนามแต่ก็ไม่มีหนาม

เข้าเข้า คอยระหว่างทาง

คอยว่าจะมาแต่ก็ไม่มา

☆☆☆

ป่าแซ บ้อลือตอ ตี ต้อบ ออมอ

อาเนาะ จีนอ คูถุง กอวอแก

มายอิง มาตอ ออแถ บ้อตั้นอ

ชุมมอ กาดึเนาะ บาญะระ ออแถ บ้อคาเต

คำแปล

จุดตะเกียงบริเวณไร่

ลูกจีนลงในเรือสำเภา

ขายตาให้ผู้หญิง

มีคนมากมายเอย

□ □ □

ปานะฮ์ ปานะฮ์ คี ต่อเงาะ ลาวโอะฮ์ ตาเน จ้อบ้อเคาะ บารู เนาะ ล้อเงาะ
 ลีปะ ละฮ์ ปาเน อาเคะ ซ้เซ ปาวโอะฮ์ จอมอ บ้อเคาะ บารู เนาะ ฉาเงาะ

คำแปล

กลางทะเลแคคร์อนจัก
 เกล้าผมให้หนัง

ปลุกจำปาอะไว้เพ็งจะงอก
 หาแบ่งให้โก้อย

(จำปาอะ เบ็กผลไม้ทางใต้ ผลและเมล็ดคล้ายขนุน แต่รสชาติต่างกัน เนื้อจำปาอะนุ่มกว่าขนุน นิยมรับประทานสดแบบขนุน และนิยมชุบแป้งทอด แบบกล้วยแขกทอด)

□ □ □

บี่เยาะ บี่เยาะ บี่แน มุดอ
 บ้อจี่ แตะเงาะ โอรัง ตุวอ

ฮางุส กาโป มีอนาเมาะ ฉาแม
 ซิกิ บ้อคูโต บาเยาะ บ้อแลแล

คำแปล

หมากอ่อนเป็นคำ

ปูนใหม่เพิ่มสี่เสียด

เกลียดคนแก่นัก

เรื่องน้อยพูดให้มากเฮย

บี่แซ ก้อละ บี่แซ ละฮ์ ญามี่
 บุดแล จ้อละ อาเคะ โคะ นาที่

ปาเตาะฮ์ ตาเน ตาโนะ คีรูชอ
 ญาโอะฮ์ มาแล บ้อฉาฆอ มาตอ

คำแปล

กล้วยน้ำว้า กล้วยญามี่เฮย

กวางมาทอจนเครีอหัก

แม้เดือนจะมีหนังก็จะคอย

แม้จะศึกก็จะไม่นอนเฮย

(บี่แซญามี่ บี่แซแปลว่า กล้วย ญามี่เป็นชื่อกล้วยชนิดหนึ่ง คล้ายกล้วยไข่ แต่ผลเล็กกว่ารสหวาน แต่มีเมล็ดมาก คนจึงไม่ค่อยนิยมรับประทาน มีมากทางภาคใต้)

□ □ □

บ๊๑แซ๑ม๑อล๑ละ บ๑า๑ระ มา๑เช๑าะ ม๑อง๑อ๑เก๑าะ บ๑ู๑ต ต๑ลา๑เช๑ะ ด๑ี๑ดา๑แ๑ล จ๑ู๑เป๑าะ
บ๑ู๑แ๑ล ก๑ี๑ด๑ะ ล๑า๑ม๑ ต๑า๑เน๑าะ๑ฮ๑ ล๑ือ๑เจ๑าะ อ๑า๑แบ ก๑า๑เช๑ะ๑ฮ๑ มา๑ถ๑ี ย๑ู๑เก๑าะ

คำแปล

ก๑ล๑้วย๑น๑้า๑ว๑้า๑ส๑ุก๑ง๑อม
เค๑ื่อ๑น๑มี๑ค๑้า๑ค๑ิน๑ก๑ั๑แ๑ละ

เม๑ี๑ต๑แม๑ง๑ล๑ก๑ใน๑ถ๑้วย๑ต๑วง
พ๑ี๑ก๑็๑ย๑ง๑อ๑ุ๑ต๑้า๑ห๑มา๑เพ๑ระ๑ร๑ัก๑เ๑ย

บ๊๑แซ๑ ม๑อล๑ละ มา๑เช๑าะ ม๑อง๑อ๑เก๑าะ
จ๑ี๑ร๑ง ส๑ู๑ระ มา๑ถ๑ี ด๑ี๑ม๑ือ๑เก๑าะ

บ๑ู๑ถ๑ง จ๑ะ๑แ๑ ป๑า๑เต๑าะ๑ฮ๑ ก๑า๑ก๑ี
อ๑อ๑แ๑ บ๑ู๑แ๑ ช๑ู๑โง๑ะ บ๑ี๑อ๑ลา๑ก๑ี

คำแปล

ก๑ล๑้วย๑น๑้า๑ว๑้า๑ส๑ุก๑ง๑อม๑ร๑่อย
ห๑น๑ัง๑ส๑ือ๑จาก๑เม๑ก๑กะ๑มา๑ท๑ั้ง๑ท๑ัก

เจ๑้า๑น๑ก๑ย๑าง๑น๑้อย๑ท๑ิน๑ห๑ัก
ใ๑้๑เ๑ล๑้า๑พ๑ร๑ค๑แม่๑ห๑ม๑้าย๑มี๑ฝ๑้ว๑เ๑ย

บ๊๑แซ๑ม๑ัส อ๑า๑เน๑าะ บ๑า๑เย๑ะ
ม๑ี๑เต๑าะ มา๑อะ๑ฮ๑ น๑า๑เ๑าะ บ๑า๑เ๑าะ

อ๑ี๑ก๑ัน ค๑ือ๑ม๑ัน ด๑ี๑ดา๑ล๑ัม จ๑ู๑ว๑อ
ค๑ะ๑ค๑ือ๑ม๑ู๑แ๑ว ก๑ั๑ค๑อ ด๑ู๑ว๑อ

คำแปล

ก๑ล๑้วย๑ไซ๑มี๑ผล๑ค๑ก
ข๑อ๑ก๑ั๑ย๑ั๑ว๑ย๑่าง๑มา๑ก

ป๑ลา๑ช๑่อ๑น๑อ๑ย๑ู่๑ใน๑ถ๑้า
เร๑า๑ไม๑ใ๑้๑ก๑ู้๑ส๑ร๑้าง๑ก๑ู้๑สม๑เ๑ย

บ๊๑แซ๑ ม๑ัส บ๑ี๑อ๑กา บ๑ี๑อ๑ลา๑ยา
อ๑ู๑แ๑ต ม๑ัส ด๑า๑ปะ ด๑ี๑บ๑า๑ข๑า

มา๑เช๑าะ ส๑ะ๑บ๑ี ด๑ี๑อา๑ด๑ัส บ๑ี๑อ๑ด๑ี
อ๑ู๑แ๑ต บ๑ู๑ด๑ี บ๑อ๑เว๑าะ มา๑ด๑ี

คำแปล

ก๑ล๑้วย๑ไซ๑เ๑็น๑ส๑ะ๑เบ๑ียง๑ระ๑หว๑าง๑แ๑น๑เร๑ื่อ
ห๑น๑เ๑็น๑ท๑อง๑จ๑่าย๑ค๑ิน๑ใ๑้๑ห๑ม๑ค๑ได้

ผล๑ห๑น๑ึง๑ส๑ุก๑อ๑ย๑ู่๑บ๑น๑ห๑ี๑บ
ห๑น๑เ๑็น๑ค๑ว๑าม๑ค๑ี๑ไม๑มี๑ว๑ัน๑จ๑่าย๑ห๑ม๑ค๑เ๑ย

บ๊าย รวย มาเขา คราว
โอรัง ลา กาย มือนาเมะฮ์ กาย

บ๊าย ดีๆ ละ มาเขา ดี ดุขง
โอรัง ปาเก มือนาวา อุตง

คำแปล

กล้วยนางพญาสุกที่ราวผ้า
คนรวยยิ่งรวยมากขึ้น

เลือกกล้วยสุกที่ปลาย
คนยากจนพึงโชคชตาเอย

☆☆☆

ปราฮู ปราฮู ละฮ์ บูโระ นาอิ กือบั้นไต นาอิ กือบั้นไต กือตอเงาะฮ์ ฮารี
บ๊อละฮ์ บูโระฮ์ กายน้ ดีปาไก บ๊ฮาร์ดี ดีบูละฮ์ กือฮันเดาะ กันฮาศี

คำแปล

เรือล่าเก่าขึ้นที่ชายหาด
เมื่อไหวผ้าที่ใส่จะเก่า

ขึ้นชายหาดตอนเที่ยงวัน
ขอให้สนใจตามที่คิดด้วยเอย

☆☆☆

บูโจะ ปาวโอะฮ์ ดี ตือบ๊ บ้อแน
คูโตะ ฉาวโอะฮ์ กูโยชะ บ๊แม

บูตะะ บูตะะ ปากะ ซอเถาะ
ตะเดา อาเถาะฮ์ เนาะ บอเวาะ

คำแปล

ยอดมะม่วงริมนา

เด็กพากันโห่ร้อง

กูโยชะห่วงว่าอยู่ไกล

ไม่รู้จะไปอย่างไรเอย

(ยูโยชะ เป็นชื่อคน ส่วนคำว่า "กู" เป็นคำเรียกชื่อผู้มีเชื้อสายเจ้าเมืองเก่า)

☆☆☆

บูโจะ ปาวโอะฮ์ คือกือมอ บากู

อาเนาะ ซ้อมีลา ดี ตาเปาะ ตาแง

วาเลา ฉาวโอะฮ์ นามือวี ซากู

ตาแตแง ออแญ ป่าน คือกือแน

คำแปล

ยอดมะม่วงทับทิมหิน

ลูกปลาในผ้ามือ

เป็นเมืองไกลเมืองหนึ่ง

คนมาหากี่เพราะคิดถึงเฮย

☆☆☆

ปูโຈ๊ะ ปูຕີะ ลายู

ปูโຈ๊ะ ปาวโษะ กือบั้ง

คูโตะ ลือกะ มาลู

คูโตะ ยาโษะ บี้มั้ง

คำแปล

ยอกตันจิกเหี่ยว

ยอกมะม่วงบาน

เวลาอยู่ไกลอาย

ยามห่างไกลกลับห่วงหาเฮย

□ □ □

ม

มะฮานัน มะฮูเซ็น

อาเนาะ จูจู รือโซ ลูลเสาะฮ์

มาคี่ บือบือวัง

ซาเบ ลัลเสาะฮ์

คำแปล

มะฮานัน มะฮูเซ็น

ลูกหลานท่านนะบีแห่งอัลเสาะฮ์

กายเพราะการรบพุ่ง

ตายเพื่ออัลเสาะฮ์เฮย

(อัลเสาะฮ์ เป็นพระเจ้าที่ชาวมุสลิมนับถือ)

☆☆☆

มาแจ มานอ ออแญ บือกาตะ

อาเมะ บือแน จือโตะ กือฮูรี

มาแจ มานอ ออแญ กาเซฮ์

คุนโยะ บี้แน บือแจะ ยารี

คำแปล

คนบันแบบไทน์

เอาค้ายชูปไท

คนรักแบบไทน์

ซั้หมากกางนิ้วเฮย

□ □ □

มาแจ ลา มานี๊ มาแจ คีดูซง	บาเงาะ กือลั่ว บือราโกะ มาก
อี่แค ลา มานี๊ อี่แค ลา บือคูเวะชี่	บาเงาะ ออแด่ กูโระ บลาแก

คำแปล

ละมุกหวานต้องเป็นละมุกสวน	ก้างควากากันมากินหมด
แม่กำขำช่างมีบุญ	มีกินคอยเดินตามหลังเอย

(ละมุก มีผลคล้ายมะม่วง เนื้อมีรสเปรี้ยว ๆ ถ้าสุกจะหวาน ผิวสีเขียวแบบมะม่วง แต่ผลกลมกว่า นิยมเอามาฆ่า หรือทำน้ำจิ้มกินแบบเดียวกับกินมะม่วงดิบที่มีรสเปรี้ยว)

มาโชะ กือคา กือลิ่ง	จาทู เตะะ นาเปาะ ฮาปอ
---------------------	-----------------------

คำแปล

เข้าร้านเทศ	ไม่เจออะไรเลย
-------------	---------------

มือแค อี่นึ มือแค บือปุโจะ	ลือปะชี่ บือปุโจะ มือนูโระชี่ ปูเลาะ
ญาตนึ่ง ญาต บือนาโกะ	ลือปะชี่ มาโชะ เตะะ มิ่งโน ปูเลาะ

คำแปล

ทันมือแคแตกยกก่อน	แตกยกแล้วก็ผัดใบ
ผู้ชายซี้ซลาด	มาหาแล้วกลับหนีไปเอย

(ทันมือแค เป็นไม้ยืนต้น ใบใหญ่ ผลขนาดลูกหวาย ผิวเกลี้ยง สีเขียวเข้ม สัตว์ชอบกิน)

แมเงาะห้ ชูโงะ บุงา รวยอ	บุงอ คือระตะ บาคัน บันคูรี
บ้านป่วน อี่นึ เตะะละะ บันจาลอ	ลูบ่อ ฮาบิ๊ สกาลอ ยายี่

คำแปล

คอกขบาตีแดงจริง	คอกทองเหลืองทันเหม็นนาม
-----------------	-------------------------